

Wat maakt een opdrachtgever een goede opdrachtgever?
Monika Chao (Instituut voor Bouwrecht/TU Delft) en Vincent Slot(AKD)

Opzet

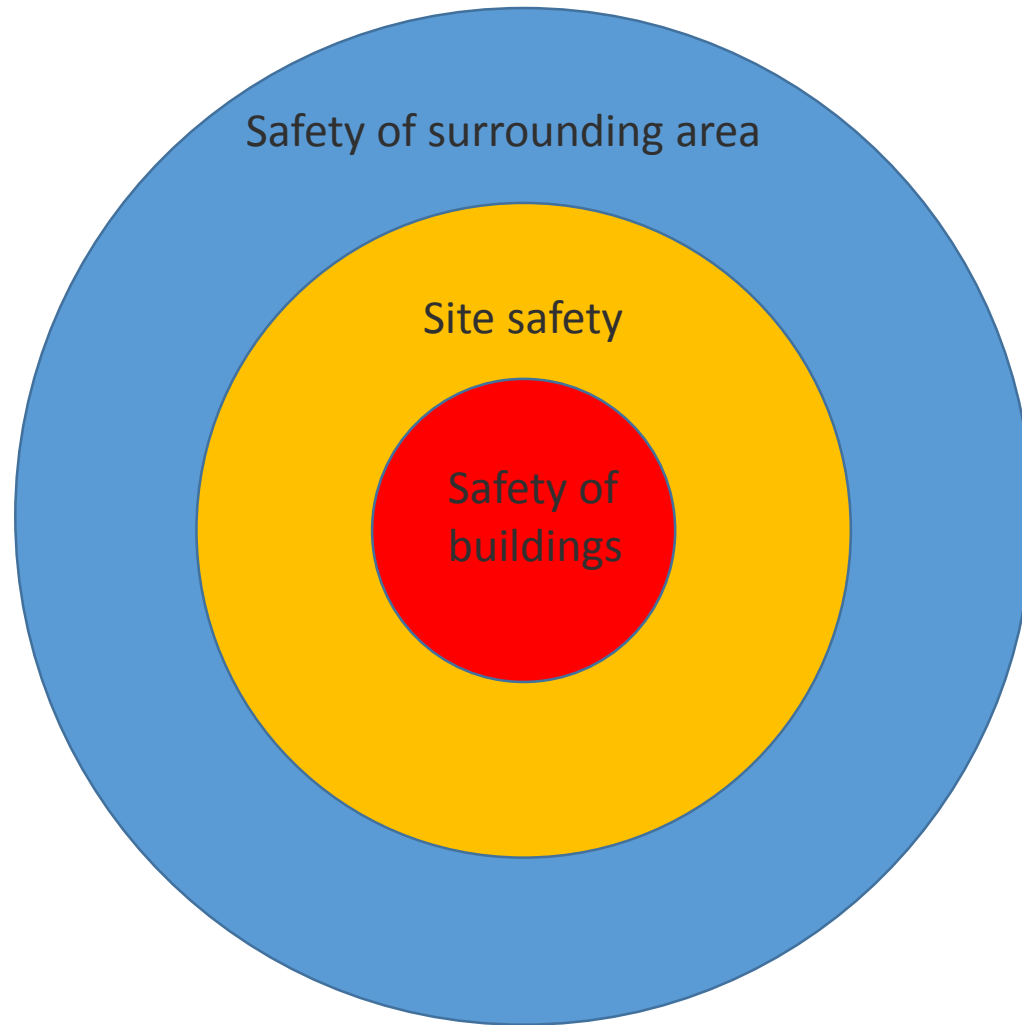
- Drie onderwerpen:

1. Bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de opdrachtgever
2. Kwaliteitseisen voor veiligheid in aanbesteding
3. Wat te doen met de coördinatie

Voorvragen

- Over welke veiligheid moeten we het hebben?
 - Arbeidsomstandigheden?
 - Constructieve veiligheid?
 - Veiligheid in zin eisen Bouwbesluit (technische bouwvoorschriften uit het oogpunt van veiligheid, gezondheid, bruikbaarheid, energiezuinigheid en milieu, nieuwbouw, inzake het gebruik van bouwwerken, open erven en terreinen, bouw- en sloopwerkzaamheden?)
 - Omgevingsveiligheid: en hoe ver strekt dat dan?

Veiligheidschirnels

1. Bevoegdheden/verantwoordelijkheden opdrachtgever : publiekrechtelijk

- Arbowet ziet op veiligheid werknemers
- Algemene plicht voor opdrachtgever om te verzekeren dat regels worden nageleefd in ontwerp- en uitvoerfase
- In bepaalde gevallen opstellen V&G plan
- Uitbesteden taken ontheft opdrachtgever niet van publiekrechtelijke verantwoordelijkheid uit hoofde Arbo wetgeving

Woningwet/Bouwbesluit

- Wie bouwt of laat bouwen moet zorgen dat er geen gevaar voor de gezondheid of veiligheid is
- De eigenaar van bouwwerk of degene die aan gebouw voorzieningen laat treffen, onderzoekt de staat van dat bouwwerk voor zover er een gevaar voor de gezondheid of de veiligheid kunnen opleveren.
- Deze verplichtingen kunnen worden uitbesteed, maar: dat doet niet af aan publiekrechtelijke verantwoordelijkheid opdrachtgever

Privaatrecht: DNR 2011

- DNR 2011 art. 12 lid 1:
 - De opdrachtgever gedraagt zich jegens de adviseur als een goed en zorgvuldig opdrachtgever.
 - Geen verplichtingen op basis DNR jegens derden voor zover relevant voor veiligheid
 - Want: bilaterale overeenkomst en overeenkomsten werken alleen tussen partijen

UAV 2012

- Opdrachtgever is in relatie tot aannemer ontwerpverantwoordelijk (par. 5 lid 2)
- UAV 2012 worden gebruikt in bilaterale overeenkomst
- ‘in elkaar grijpen van verschillende werken’ (lees: de coördinatie van nevenaannemers) vastgelegd in par. 31 UAV 2012

UAV-GC 2005

- Terughoudende rol voor opdrachtgever
- Bilaterale overeenkomst
- Geen verplichtingen opdrachtgever jegens opdrachtnemer noch jegens derden op basis UAV-GC

Onrechtmatige daad, art. 6:162 BW

- Wie een onrechtmatige daad pleegt is verplicht de schade die daardoor geleden wordt vergoeden.
- Een onrechtmatige daad is
 - een inbreuk op een recht van een ander
 - een doen of nalaten in strijd met een wettelijke plicht
 - handelen in strijd met wat volgens ongeschreven recht in het maatschappelijk verkeer betaamt

Rechtspraak inzake onrechtmatige daad

- Een opdrachtgever van bouwwerkzaamheden is niet zonder meer aansprakelijk wanneer de aannemer fouten maakt bij dat werk
- Accepteren werk aannemer betekent ook niet dat dat zonder meer leidt tot aansprakelijkheid van de opdrachtgever

Aansprakelijkheid opdrachtgever onrechtmatige daad

- 1. wanneer OG de handelingen van de aannemer in het bestek heeft voorgeschreven
- 2. wanneer OG daartoe anderszins opdracht heeft gegeven
- 3. wanneer het werk niet anders kan worden uitgevoerd, dan door het berokkenen van schade
- 4. wanneer OG tekort geschoten is in de keuze van de aannemer;
- 5. wanneer OG in het bestek verzuimd heeft om maatregelen voor te schrijven die de schade hadden kunnen voorkomen

Wat zou een goede opdrachtgever kunnen doen?

2. Kwaliteitseisen voor veiligheid in aanbesteding

- Het aanbestedingsrecht
 - Te volgen procedure afhankelijk van aanbesteding.
 - Niet alle typen mogen zomaar worden toegepast.
 - Meest gebruikt: openbare en niet-openbare procedure.

2. Kwaliteitseisen voor veiligheid in aanbesteding

- Gunning o.b.v. EMVI (economisch meest voordelige inschrijving), art. 2.114 lid 1 Aw 2012

- Gunnen op basis van: (art. 2.114 lid 2 Aw 2012 sub:)
 - a. **Beste prijs-kwaliteitverhouding** (= hoofdregel; art. 2.144 lid 3)
 - b. Laagste kosten berekend op basis van kosteneffectiviteit, zoals de levenscycluskosten
 - c. Laagste prijs

2. Kwaliteitseisen voor veiligheid in aanbesteding

- Gunning o.b.v. beste prijs-kwaliteitverhouding
- Belangrijk dat de markt zich kan onderscheiden op (sub)gunningscriteria en dat deze gecontroleerd kunnen worden.
 - veiligheid als onderdeel van BPKV-criterium in aanbestedingsstukken kritisch bekijken

2. Kwaliteitseisen voor veiligheid in aanbesteding

- Praktijkgeval hijsincident Den Haag:
 - Steigerdelen vielen van ruim 60 m hoogte naar beneden, kwamen deels buiten het bouwterrein terecht. Een voorbijgangster werd geraakt en overleed.
- Aanbeveling van Onderzoeksraad voor Veiligheid (p. 46 rapport):

‘Breng vóór de aanbesteding van bouwprojecten de relevante omgevingsfactoren in kaart en gebruik deze voor het formuleren van een realistische en veilig realiseerbare bouwopdracht.’

2. Kwaliteitseisen voor veiligheid in aanbesteding

- Praktijkgeval hijsongeval Alphen aan den Rijn:
 - Tijdens de hijswerkzaamheden van nieuw brugdeel kantelden beide kranen. De hele opstelling kwam terecht op de aanpalende bebouwing. Gelukkig geen slachtoffers maar wel aanzienlijke materiële schade.
- Aanbeveling van Onderzoeksraad voor Veiligheid (p. 85 rapport):

‘Bewerkstellig dat in aanbestedingsprocedures voor bouwprojecten in stedelijk gebied omgevingsveiligheid als gunningscriterium wordt opgenomen en in contracten nader wordt gereguleerd.’

2. Kwaliteitseisen voor veiligheid in aanbesteding

Discussievraag:

Moet veiligheid onderwerp van concurrentie zijn?

2. Kwaliteitseisen voor veiligheid in aanbesteding

Discussievraag:

Hoe kan het aspect (omgevings)veiligheid het beste in de aanbesteding worden opgenomen?

2. Kwaliteitseisen voor veiligheid in aanbesteding

- OG zou al vroeg in het proces aandacht moet besteden aan (omgevings)veiligheid, zodat risico's al in de ontwerpfase worden geminimaliseerd en restryco's in de aanbestedingsstukken bekend zijn aan inschrijvers.
- Hoe zou een opdrachtgever daar invulling aan kunnen geven?
 - *'Handleiding stappenplan V&G voor opdrachtgevers'* van het Rijksvastgoedbedrijf

Alles overziend

- Wat is organisatorisch de volgende stap die gezet moet worden door opdrachtgevers om veiligheid te bevorderen?
- Waarop moet coördineren betrekking hebben?

Antwoord van de juristen-sprekers

- Bevoegdheden van de centrale regisseur
- Coördineren alleen is niet voldoende!